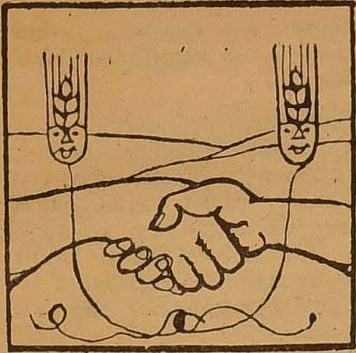

ТРУДОВОМУ ВЕРЕСНЮ—СТУДЕНТСЬКУ ГАРАНТІЮ!

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

♦ 2.100 СТУДЕНТІВ НАШОГО УНІВЕРСИТЕТУ ВИХАЛИ ТРИ ДНІ ТОМУ НА ДОПОМОГУ СІЛЬСЬКИМ ТРУДАРЯМ ОБЛАСТІ. ВСІ ВОНИ СПОВНЕНИ РІШУЧОСТІ З ЧЕСТЮ ВИКОНАТИ СВІЙ ГРОМАДЯНСЬКИЙ ОБОВ'ЯЗОК ♦

ЗА НАУКОВІ КАДРИ

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМУ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ ОДЕСЬКОГО ОРДЕНА ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПORA ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

Рік видання 43-й. ♦ № 25 (1279). ♦ 9 ВЕРЕСНЯ 1977 р. ♦ Ціна 2 коп.

ЗВЕРНЕННЯ

СТУДЕНТІВ МЕХАНІКО-МАТЕМАТИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ ДО ВСІХ СТУДЕНТІВ УНІВЕРСИТЕТУ

ШАНОВНІ ДРУЗІ!

Щойно в університеті рзпочався новий навчальний рік. Рік цей незвичайний, особливий. Зовсім скоро народ наш, усе прогресивне людство відзначать 60-ті роковини Великої Жовтневої соціалістичної революції. З цим святом співпадає інша видатна подія в житті радянських людей — всенародне обговорення і прийняття нової Конституції Союзу Радянських Соціалістичних Республік.

Йдучи назустріч славному ювілеєві Великого Жовтня, втілюючи в життя рішення XXV з'їзду КПРС, радянські люди сповнені творчого й трудового натхнення. В заводських цехах і на колгоспних ланах, в інститутських лабораторіях і на будівельних майданчиках — скрізь іде боротьба за підвищення ефективності і якості суспільного виробництва.

Трудячі орденоносної Одещини з ентузіазмом працюють над виконанням напружених планів другого року десятої п'ятирічки. Вирощено добрий урожай хліба. Трудівників села з виконанням плану продажу хліба державі тепло привітав Генеральний секретар ЦК КПРС, Голова Президії Верховної Ради СРСР Л. І. Брежнев.

Нині хлібороби дбають про успішне завершення сільськогосподарського року. І в цій роботі їхніми надійними помічниками завжди були студенти вузів Одеси.

Днями усі ми — студенти дев'яти факультетів університету — відемо на поля Комінтернівського, Іванівського та Овідіопольського районів і включимося в роботу по збиранню пізніх сільськогосподарських культур.

Перед від'їздом в село ми, комсомольці двох груп IV курсу механіко-математичного факультету, зібralися на збори, щоб обговорити свої завдання на час польових робіт. На зборах ми вирішили звернутися до всіх студентів університету із закликом якнайкраще попрацювати на колгоспних ланах, докласти усіх зусиль, аби наш, студентський доробок був якомога вагомим. Ми закликаємо студентів усіх факультетів не лише добре працювати, а й вести на селі пропагандистську і культурно-освітню роботу. Підготуємо і прочитаємо колгоспникам лекції про проект нової Конституції СРСР! Виступимо перед школярами з розповідями про наш університет! Порадуємо сільських трударів гарним концертом!

Усе це буде нашим гідним подарунком ювілеєві Жовтня, нашим внеском у трудові здобутки другого року 10-ї п'ятирічки! Осіннім сільськогосподарським роботам — нашу студентську гарантію!

КОМСОМОЛЬЦІ ГРУПИ ЧИСЕЛЬНИХ МЕТОДІВ І ГРУПИ ДИФЕРЕНЦІЙНИХ РІВНЯНЬ IV КУРСУ МЕХМАТУ. ПРИЙНЯТО НА КОМСОМОЛЬСЬКИХ ЗБОРАХ ГРУП 1 І 2 ВЕРЕСНЯ 1977 РОКУ.

НА ПОЛЯ ОБЛАСТІ

Майже 8,5 тисяч студентів вузів і 14.700 учнів технікумів і професійно-технічних училищ міста Одеси виїхали на сільськогосподарські роботи в колгоспи і радгоспи області.

Четверту частину від загальної кількості студентів міста — 2.100 чоловік — становлять посланці Одеського ордену Трудового Червоного Прапора державного університету ім. І. І. Мечникова. В двадцять друге вони виїжджають на допомогу трудівникам ланів орденоносної Одещини. Працюватимуть студенти у Комінтернівському, Іванівському і Овідіопольському районах. В районі Комінтернівське розташувався університетський

штаб керівництва сільгоспботами.

Робота студентів на ланах триває під девізом: «Трудовому вересню — студентську гарантію!».

ФОРУМ ІСТОРИКІВ

В нашому університеті проходить наукова сесія істориків з проблеми «Братерська співдружність народів у боротьбі за перемогу соціалістичної революції на Україні», присвячена 60-річчю Великого Жовтня. В історичній науці ця проблема посідає особливе місце. Її наукова розробка постійно знаходиться в полі зору істориків нашої країни, і особливо України.

В ній бере участь делегація лєнінградських учених на чолі з професором М. Є. Носовим — директором Ленінградського відділення інституту історії Академії наук СРСР, делегація москвичів на чолі з професором Ю. Н. Городецьким — відомим істориком Жовтня, найбільш численна делегація істориків міста Києва на чолі з академіком М. І. Супрунєнком, делегація міста Харкова, де була проголошена радянська влада на Україні, делегації

Донбасу, Львова та інших міст.

Сесія триватиме три дні.

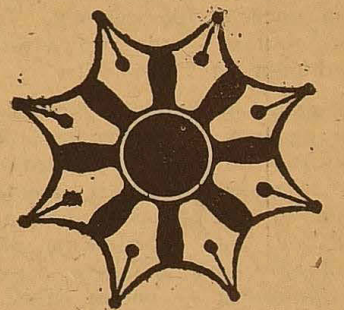
ПЕРШЕ ЗАСІДАННЯ

На першому в цьому навчальному році засіданні Вченої ради університету затверджено план роботи Ради на 1977—78 рік.

З питанням про підготовку науково-педагогічних кадрів виступив проректор по науковій роботі професор Г. І. Швебс.

Вчена рада заслухала звіт доцента кафедри політекономії Н. О. Пільгуй про роботу над докторською дисертацією.

Було заслухано також ряд конкурсних справ.

♦ РЕПОРТАЖ

З початком учбового року першокурсників привітали: ректор університету професор В. В. Сердюк, дійсний член АН УРСР, голова ПНЦ АН УРСР О. В. Богатський, декан філологічного факультету професор І. М. Дузь, декан геолого-географічного факультету доцент І. П. Зелінський, секретар комітету комсомолу Юрій Немченко, випускник університету директор СШ № 29 кандидат педагогічних наук Г. С. Глебова.

З словом-відповіддю виступила першокурсниця істфаку Лариса Катуськова.

Ректор університету професор В. В. Сердюк вручає представникам першокурсників символічний студентський квиток і ключ від скарбниці знань. Запалюється символічний вогонь знань. Звучить древній і молодий «Гаудеамус».

Над площею лунає клятва першокурсників: «Кожним поштовхом серця, кожним прожитим днем, усім життям своїм клянемося утверджувати на землі комунізм!».

На знімках: виступає перший секретар обкому партії М. К. Кириченко;

студентський квиток — у надійних руках!

Фото В. Шишина.

ЕСТАФЕТУ ПРИЙНЯТО!

ЗДАЄТЬСЯ, зовсім недавно університет відрадив у велике життя 1800 своїх випускників. А влітку майже 5 тисяч юнаків та дівчат боролися за право стати студентами провідного вузу міста. 2025 з них побачили свої прізвища у запевненому списку.

Цій події в університеті був присвячений мітинг, в якому взяв участь і виступив з теплою промовою перший секретар Одеського обласного комітету Компартії України М. К. Кириченко.

Урочистості відкрив секретар парткому університету доцент Л. Х. Калуст'ян. Від імені ректорату, парткому, про-

фесорсько-викладацького складу він привітав молодих людей з успіхом, закликав їх вчитися на «добре» і «відмінно», активно брати участь у наукових дослідженнях і громадському житті, високо нести звання радянського студента.

Вноситься пропозиція вшанувати хвилиною мовчання пам'ять студентів і співробітників університету, що не повернулися з фронтів війни. До підніжжя обеліску наймолодші студенти покладають квіти.

Слово надається першому секретареві Одеського обкому Компартії України М. К. Кириченку.

Велика подія в житті кожної

молодої людини, що вступила до вузу, зазначив М. К. Кириченко, співпала з всенародною підготовкою до святкування 60-річчя Великого Жовтня, з обговоренням проекту нової Конституції СРСР, яка, зокрема, законодавчо підтвердить право усіх громадян СРСР на освіту. Понад 750 тисяч трудящих країни взяли участь в обговоренні проекту Конституції, зі своїми пропозиціями виступили понад 60 тисяч громадян.

Радянські люди з величезним ентузіазмом виконують рі-

шення XXV з'їзду КПРС, грандіозні плани 10-ї п'ятирічки.

У студентів своя велика п'ятирічка, на долю кожного випала велика честь виконати цю свою п'ятирічку знань, захоплено оволодівати обраним фахом, досягненнями науки і техніки, виховувати в собі патріотизм, смак до громадської роботи.

М. К. Кириченко тепло привітав наших друзів, — юнаків і дівчат соціалістичних країн і країн, що розвиваються, — які вирішили вчитися в СРСР і стали студентами ОДУ.

Як ми уже повідомляли, 31 серпня у великому актовому залі університету відбулися загальні збори колективу університету, які розглянули питання про роботу колективу у 1976/77 навчальному році і завдання на наступний навчальний рік. З доповіддю на зборах виступив ректор університету професор **В. В. Сердюк**.

— В минулому навчальному році, — сказав доповідач, — колектив університету всю свою діяльність спрямовував на успішне виконання рішень XXV з'їзду КПРС, на глибоке вивчення і пропаганду рішень травневого (1977 р.) Пленуму ЦК КПРС. З великим натхненням колектив сприйняв проект нової Конституції СРСР, який широко обговорювався на факультетах, кафедрах і наукових підрозділах. Викладачі і співробітники нашого вузу сповнені рішучості гідно зустріти 60-річчя Великої Жовтневої соціалістичної революції, внести суттєвий вклад у виконання завдань X п'ятиріччя.

На факультетах і кафедрах проводилася значна робота по забезпеченню високої якості навчального процесу, по впровадженню передового досвіду в галузі учбової і наукової роботи, по підвищенню рівня учбово-методичної роботи та покращенню знань студентів.

— Ректорат, партком і профком університету, — продовжив далі **В. В. Сердюк**, — у 1976/77 навчальному році приділяли повсякчасну увагу поліпшенню якісного складу науково-педагогічних кадрів, вихованню у них високої морально-політичних і ділових якостей. За рік, що минув, спостерігалось якісне і кількісне зростання професорсько-викладацького складу, відбулося його омолодження.

Коли в 1976/77 навчальному році чисельність професорсько-викладацького складу складала 701 чоловік, на початок нинішнього навчального року вона досягла 706 чоловік. Таким чином, спостерігається зростання на 5 одиниць.

В даний момент в університеті працює 57 професорів, докторів наук — 8,1 процента від загальної кількості викладачів. 41 професор є членом КПРС. У нас працюють 334 кандидати наук, доценти. З них 55 процентів — члени КПРС.

Нині в університеті 69 кафедр — на механіко-математичному факультеті створена нова кафедра — вищої математики. 42 кафедри очолюють професори.

В аспірантурі університету навчаються 252 аспіранти. В 1976 році до аспірантури прийнято 70 чоловік. Конкурс спостерігався на таких спеціальностях: історія КПРС, діамат, істмат, теорія наукового комунізму, астрофізика, неорганічна хімія, фізіологія людини і тварини, палеонтологія і стратиграфія.

В. В. Сердюк називає кафедри, які не виконали план прийому аспірантів на свої спеціальності. Це кафедри: теорії функцій і функціонального аналізу, геометрії і топології, обчислювальної математики, політичної економії, психології.

В результаті посилення ідейно-виховної, учбово-методичної і організаційної роботи зросла успішність студентів з усіх видів навчання. Абсолютна успішність по університету в 1976/77 навчальному році складала:

на денній формі 94,9%,
на вечірній 86,4%,
на заочній 89,6%.

Кращих результатів в літню сесію на денній формі навчання домоглися факультети: історичний — 98,5%, геолого-географічний (спеціальність — географія) — 94,4%, біологічний факультет — 97,5%, філологічний факультет (українське

відділення) — 97,5%, юридичний факультет — 97,5%.

У минулому навчальному році успішність, у порівнянні з 1975/76 рр., зросла на хімічному і механіко-математичному факультетах. Проте порівняльний аналіз роботи факультетів у 1976/77 навчальному році дає підстави зробити висновки, що професорсько-викладацький склад факультету романо-германської філології ще не домігся стабільного зростання успішності студентів, а по деяких спеціальностях успішність знизилась у порівнянні з успішністю в літню сесію 1975/76 року.

Останнє місце за результатами літньої сесії посідає мехмат. Однак абсолютна успішність тут уперше досягла 90,4%.

На вечірній формі навчання кращих показників досягли

професор **О. Г. Лобунець** та доцент **Д. М. Щербаков**.

Хоча абсолютна успішність в університеті з суспільних наук і висока, проте багато фактів свідчать про відсутність потрібної вимогливості викладачів, про недостатню роботу зі студентами. На кафедрах слабо поставлена учбово-методична робота.

Впровадження поточної атестації в учбовий процес стало важливим фактором підвищення успішності студентів. Підсумки атестацій обговорювалися на кафедрах. Група аналізу університету підбила підсумки цілком по університету. Підсумки іспитів літньої сесії відповідають даним атестацій, а на деяких факультетах перевищили їх.

Завдання колективу університету, — вів далі ректор про-

звіти кафедр по ходу виконання індивідуальних планів викладачів перед учбовою частиною.

На протязі 1976/77 навчального року учбова частина перевірила стан трудової і учбової дисципліни на факультетах і кафедрах. Було встановлено ряд порушень: випадки запізнення на роботу викладачів, лаборантського і адміністративно-управлінського складу.

Одним із серйозних недоліків в учбовому процесі треба вважати пропуски занять без поважних причин.

Закінчують доповідь ректор університету професор **В. Р. Сердюк** ще раз тепло привітав викладачів і співробітників університету з початком нового навчального року і висловив упевненість, що колектив нашого вузу підійде до славного 60-річчя Великої Жовтня, ма-

і відчутні, але все-таки в цих питаннях є ще невирішені проблеми.

Радує нас і студентська наука. Системою науково-дослідної роботи охоплено всіх студентів. 117 робіт взяли участь у республіканському конкурсі студентських наукових робіт, 23 з них мають нагороди, в тому числі два дипломи першого ступеня.

Свій виступ декан механіко-математичного факультету доцент **М. Я. Тихоненко** присвятив аналізу стану успішності. Ми займаємо останнє місце по успішності, сказав він, і цілком справедливо є критика на нашу адресу. В цьому напрямку ми багато працюємо, з кожним роком успішність збільшується на 1—1,5 процента, але все ще продовжує залишатись низькою. Для поліпшення учбової роботи на факультеті робиться багато, особливо це стосується групи аналізу. В тому, покищо незначному підвищенні рівня успішності, вона відіграла велику роль. Отже, ми докладаємо всіх зусиль для виправлення становища.

Виступаючий зупинився також на питаннях поліпшення матеріальної бази факультету, кращого використання наявного аудиторного фонду. Створення матеріальної бази — це один з головних фундаментів в учбовому процесі, сказав він.

Підсумки учбового року, сказав у своєму виступі секретар парткому доцент **Л. Х. Калуст'ян**, дозволяють зробити серйозний аналіз. У нас є певні досягнення. Та на цьому ми не повинні зупинятися, а слід постійно вдосконалювати та поліпшувати нашу роботу.

Ми брали підвищені соціалістичні зобов'язання, а факультет романо-германської філології тягне нас назад. Тут було багато пропусків занять з суспільних дисциплін. Все ще низька вимогливість викладачів факультету. Їм слід по-діловому і з почуттям високої відповідальності ставитись до своєї роботи. Внаслідок цього університет вишшов на рівень минулого року, хоча інші факультети підтягнули успішність і ми могли б мати кращі результати.

Секретар парткому говорив про необхідність дальшого поліпшення виховної роботи в університеті. Слід здійснювати комплексний підхід до постановки всієї справи виховання, тобто забезпечити тісну єдність політичного, трудового і морального виховання. Важливе місце повинен зайняти контроль за ідейністю, партійністю викладання, його методологічною спрямованістю.

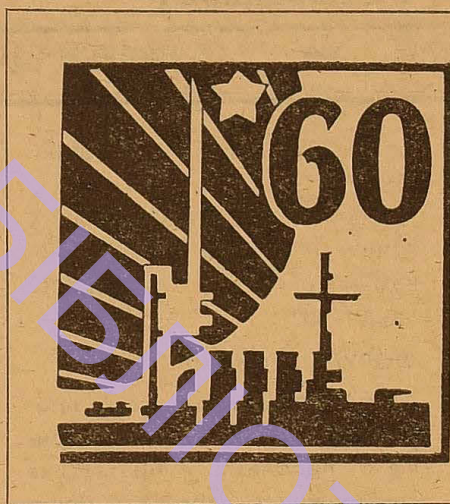
Виступаючий піддав критиці ряд кафедр, де мали місце недоліки у постановці виховної роботи. Слід підвищувати відповідальність завідуючих кафедрами за стан справ у колективі. Адже кожна конфліктна ситуація на кафедрі негативно впливає на навчання і виховання студентів. Виступаючий закликав всіх керуватися в першу чергу інтересами справи, бути принциповими.

Більш дієво слід контролювати хід виконання зобов'язань по реалізації рішень XXV з'їзду КПРС.

На закінчення **Л. Х. Калуст'ян** докладно зупинився на завданнях колективу викладачів в зв'язку з виїздом студентів на звільнювальні відпустки.

У роботі зборів професорсько-викладацького складу університету взяв участь і виступив начальником учбово-методичного Управління з вищої освіти Мінвузу УРСР, член Колегії Мінвузу УРСР **М. М. Орлов**.

Збори прийняли розгорнуте рішення, спрямоване на поліпшення роботи всіх ланок університету, на гідну зустріч 60-річного ювілею Радянської влади.

ПІДСУМКИ І ЗАВДАННЯ

факультети: біологічний — 96,6%, юридичний — 94,7%, історичний — 94,4%, факультет РГФ — 93,1%.

З року в рік зростає успішність студентів на заочній формі навчання. Найвищих показників домоглися факультети: історичний — 95,9%, юридичний — 96,1%, геолого-географічний — 92,7%, філологічний (українське відділення) — 92%.

У 1976/77 навчальному році збільшилась кількість студентів, що вчаться на «відмінно» і «добре». На денній формі навчання таких студентів нараховується 54,7% проти 54,2 у минулому році. Збільшення числа таких студентів спостерігається на історичному, біологічному, юридичному, філологічному, хімічному факультетах. На німецькому відділенні факультету РГФ (завкафедрою німецької філології доцент **В. Г. Таранець**) 81,8% студентів вчаться лише на «відмінно» і «добре».

Найменше студентів, що вчаться на «добре» і «відмінно», на перших курсах. В університеті таких студентів лише 40,2%. Першорядного для зростання успішності значення, як бачимо набуває якісний склад студентів I курсу, який залежить від конкурсу на окремі спеціальності.

В доповіді зазначалось, що недостатня клькість студентів, які вчаться на «добре» і «відмінно», стала наслідком слабкої учбово-методичної роботи кафедр. Вони не завжди координують між собою методичну роботу, в результаті чого з'являється різний підхід до оцінки знань студентів.

Керуючись рішеннями XXV з'їзду КПРС про подальше удосконалення марксистсько-ленінської підготовки, кафедри суспільних наук проводили необхідну роботу для поліпшення якості і ефективності учбового процесу.

Однак, аналізуючи якісні показники, необхідно відзначити, що лише по двох кафедрах збільшилося число студентів, що отримали на іспитах відмінні і добрі оцінки. Кафедри політичної економії і наукового комунізму не лише не домоглися поліпшення якісних показників, а й допустили у порівнянні з минулим роком скорочення кількості студентів, що навчаються добре і відмінно (завідуючі кафедрами

професор **В. В. Сердюк**, — полягає в тому, щоб підготувати і випустити таку кількість спеціалістів, яка б відповідала планові прийому на I курс. На жаль, завдання держави ми не виконуємо. Дякуючи вжитим заходам, відсів студентів у 1976/77 навчальному році склав 2,5% проти 4,5% в 1975/76 році. Вказуючи на причини, що спонукають університет вживати крайні заходи, ректор зазначає, що відсів студентів — результат слабкої роботи деканів факультетів, завідуючих кафедрами, громадських організацій. Дуже рідко студенти, що мають борги або перепускають без поважних на те причин заняття, підлягають обговоренню на студентських зборах груп і курсів, комсомольських і профспілкових зборах.

З метою поглиблення фундаментальної підготовки студентів в університеті проводиться робота по вдосконаленню матеріально-технічної бази, по створенню спеціалізованих аудиторій і найоптимальніших умов для занять і самостійної роботи студентів. Лише для головного корпусу виготовлено понад 160 полірованих столів і 220 зручних двомісних парт. Усі аудиторії головного корпусу, учбових корпусів фізичного, історичного факультетів обладнані новими класними дошками, тривають роботи по обладнанню новими меблями, аудиторій, лабораторій інших учбових корпусів. В 1976/77 році УЕМ університету виготовили учбових меблів на 106,900 крб., проведено ремонт учбових приладів і лабораторного обладнання на 30.000 крб.

Все ширше і ширше в університеті впроваджуються технічні засоби навчання. На ряді факультетів створюються спеціалізовані аудиторії, обладнані ТЗН, для викладання суспільних дисциплін.

Велику увагу приділяють ТЗН історичний і юридичний факультети. Цього не можна сказати про факультети біологічний та РГФ.

Не дивлячись на позитивні результати, в учбовій роботі є і недоліки.

Об'єм учбового навантаження виконано на 93,3%. Не виконано об'єм учбового навантаження 21 кафедра. Очевидно треба відновити щомісячні

засоби навчання. Вирішення цих проблем, підкреслив виступаючий, допоможе колективу факультету успішно виконати високе завдання підготовки висококваліфікованих спеціалістів.

Проректор по адміністративно-господарській роботі **І. Г. Рутівський** свій виступ присвятив питанням розширення і зміцнення матеріальної бази університету. В цьому році після проведення ремонту в корпусі на вул. Радянської Армії, 24 бібліотеки отримають додаткові приміщення, відкриються нові читальні зали. Нове обладнання з'явиться в учбових аудиторіях механіко-математичного факультету. Доброю підмогою в розвитку матеріальної бази є капітальне будівництво. Введення в дію нового корпусу заплановано на майбутній рік. Постійну допомогу будівельникам надає юридичний факультет. Першочергове значення зараз набуває питання збереження існуючого майна.

Наш університет, сказав у своєму виступі проректор по науковій роботі професор **Г. І. Швєбс**, великий сучасний науковий заклад. Обсяг наукових робіт складає 2 млн 100 тисяч карбованців. Але ж ми і навчальний центр, і повинні прагнути до того, щоб наш вуз розвивався в цілому гармонійно. Виступаючий зупинився на деяких питаннях роботи наукових підрозділів університету. В умовах розширення наукових досліджень зростає роль науково-дослідного сектору. Хоча економічні успіхи

ІСТФАК

Комунистичного факультету на своїх звітних-виборних зборах по-діловому, принципово проаналізували роботу за звітний період.

У звітній доповіді, з якою виступив секретар партбюро **О. В. Гонтар**, акцентувалася увага на тому, що виконуючи рішення XXV з'їзду КПРС, жовтневого (1976 р.) і травневого (1977 р.) Пленумів ЦК КПРС, готуючи гідну зустріч 60-річчю Великої Жовтневої факультет домогся значних успіхів в учбовій, ідейно-виховній та науковій роботі. Вагомим свідченням цього є цифри: успішність на денному відділенні досягла рівня 98,5% (найвища серед факультетів), 45% студентів-комунистів вчаться на «відмінно». Вчені-історики представлятимуть свій факультет на республіканській науковій сесії з проблеми «Братерська співдружність народів у боротьбі за перемогу соціалістичної революції на Україні», яка проходить в нашому університеті. У вересні виїде з друку колективна монографія «Союз Серпа і Молота» — гідний вклад науковців факультету у всенародню справу підготовки до 60-річного ювілею Великої Жовтня. Добре працював методологічний семінар «Історична наука та ідеологічна боротьба» (керівник професор **М. Ю. Раковський**). Успішно захистила докторську дисертацію декан факультету доцент **З. В. Першина**.

Відзначалося, що партійне

ПАРТІЙНЕ ЖИТТЯ: ЗВІТИ І ВИБОРИ

Бюро регулярно контролювало виконання рішень, а також хід реалізації критичних зауважень комунистів, висловлених на попередніх звітних-виборних зборах. Велика увага приділялась пропаганді матеріалів XXV з'їзду КПРС, постанови ЦК КПРС «Про 60-у річницю Великої Жовтневої соціалістичної революції», роз'ясненню положень проекту нової Конституції СРСР. Викладачі і студенти факультету провели 8 Днів науки, прочитали понад 600 лекцій на підприємствах і установах міста, в районах області.

Основну увагу комунистичного факультету приділяли справі підготовки висококваліфікованих спеціалістів. Майбутні фахівці повинні добре оволодіти методами досліджень в галузі історичної науки, володіти сучасною культурою наукового мислення, вільно, самостійно орієнтуватись у величезному потоці наукової і політичної інформації.

В обговоренні доповіді взяли участь комунистичні П. Г. Чухрій, А. Вазанов, Н. І. Калюжко, М. Ю. Раковський, Г. Нікітич, О. Г. Лобунець, І. Коваль, З. В. Першина. Вони відзначили те позитивне, що є на факультеті, звернули особливу увагу на окремі недоліки, усунення яких допоможе підняти роботу парторганізації на якісно вищий рівень.

В роботі зборів взяв участь і виступив ректор університету професор **В. В. Сердюк**.

Було обрано новий склад партбюро. До нього увійшли комунистичні **Д. П. Урсу**, **З. В. Першина**, **О. В. Устьянський**, **І. Коваль**, **В. М. Немченко**, **Г. Л. Фролова**, **В. А. Алюшина**. Секретарем новообраного партбюро обрано **В. М. Немченка**.

Наш кор.

ГЕОФАК

Із звітом про роботу партійного бюро виступила його секретар **Є. В. Єлисеєва**. В доповіді зазначено, що звітний період був особливим. — Постановою ЦК КПРС «Про 60-у річницю Великої Жовтневої соціалістичної революції» розпочата всенародня підготовка до видатної події в житті радянського народу. Колектив геолого-географічного факультету, керований партійною організацією, як і весь радянський народ, спрямовував свою роботу на підготовку до славної дати. Величезна робота проводилась і проводиться по вивченню, обговоренню і пропаганді проекту нової Конституції СРСР.

Доповідач детально аналізує учбову роботу на факультеті. Успішність на стаціонарній за літню сесію характеризується такими даними: геологічне відділення — 95,5%, географічне — 97,4%. Вся робота партійного бюро, зазначає доповідач, була спрямована на вдосконалення учбового процесу, поглиблення учбово-методичної і політико-виховної роботи. Партійна організація і деканат

приділяли великої уваги поліпшенню підготовки молодих спеціалістів, впровадженню нових форм в учбовий процес, науково-дослідну і учбову роботу. Покращилася науково-дослідна робота вчених факультету. Економічний ефект їх досліджень склав понад 3 мільйони карбованців. Активувалась наукова робота студентів.

Ідейно-виховна робота серед студентів проводилась в різних аспектах. Працювало 24 куратори. На політгодинах вивчалися рішення жовтневого (1976 р.) і травневого (1977 р.) Пленумів ЦК КПРС, проект нової Конституції СРСР, розглядалися питання підготовки до 60-річчя Жовтня.

Куратори посилюють індивідуальну роботу зі студентами. Куратори **Ю. О. Амброз**, **І. М. Волошин**, **Є. С. Штенгелов**, **Н. І. Ричковська**, **В. Г. Піжов** стали справжніми наставниками молоді.

Доповідач аналізує роботу методологічних семінарів, ГПП студентів, спортивно-масову роботу, роботу групи народного контролю.

Закінчуючи доповідь, секретар партбюро заповнила вищестоящі партійні органи, що комунистичного геолого-географічного факультету докладуть усі зусилля, щоб гідно зустріти 60-річчя Великої Жовтня.

В обговоренні доповіді взяли участь 7 комунистів.

Професор **Г. І. Швєбс** зупинився на питаннях індивідуальної роботи зі студентами, нау-

кової роботи вчених факультету. Необхідно, зазначив він, чітко планувати роботу і слідкувати за тим, який ефект має ця робота.

Професор **Л. Б. Розовський** зазначив, що за звітний період робота партійного бюро покращилася. Виступаючи розповідає про те, як вчені ПНДЛ № 1 готуються зустріти 60-річчя Великої Жовтня.

На питаннях ідейно-виховної роботи зупинився **К. Є. Повітчанна**.

Ю. О. Амброз у своєму виступі звернула увагу комунистів на те, що слід регулярно переглядати тексти лекцій, щоб вони відповідали духові часу.

М. О. Мазін зупинився на роботі методологічних семінарів **І. П. Зелінський** — на учбовій і науковій роботі.

Л. Х. Калуст'ян у своєму виступі говорив про те, що у виховній роботі слід приділяти максимум уваги індивідуальній роботі зі студентами. Тут великого значення набуває підбір юнаків і дівчат на підготовче відділення, викладачі повинні частіше бути в гуртожитку, вихованням студентів слід займатися з першого курсу. Новообраному бюро треба серйозніше займатися роботою комсомольської і профспілкової організацій.

В рішенні партійних зборів накреслені конкретні заходи, які спрямовані на гідну зустріч славних дат у житті народу — 60-річчя Великої Жовтня — прийняття нової Радянської Конституції.

Наш кор.

ЛИЦАР РЕВОЛЮЦІЇ

НАШ КАЛЕНДАР

теки Одеського університету. «Избранные произведения» **Ф. Е. Дзержинського** вийшли у двох томах (М., Политиздат, 1967). Перший том охоплює період з 1897 по 1923 рік. В статтях, промовах і листах періоду 1917—1923 р.р. (2-й том) відображена діяльність **Фелікса Едмундовича** як найближчого соратника **В. І. Леніна**, одного з керівників і будівників Радянської держави, керівника ВЧК і ОГПУ, народного комісара внутрішніх справ і народного комісара внутрішніх сполучень, голова ВСНХ СРСР. «Дневник заключенного. Письма». **Ф. Е. Дзержинського** (М., «Молодая гвардия», 1967) складається з тюрмних щоденників і листів рідним, що відносяться до 1898—1926 р.р. За свою революційну діяльність в умовах царського самодержавства **Ф. Е. Дзержинський** шість разів підлягав арештові, тричі втік із заслання і знову повертався до революційної роботи; двічі він був засуджений до каторжних робіт, одинадцять років провів в тюрмі, на каторзі і на заслання царського уряду не зламали волю мужнього революціонера.

Спогади дружини, друга і соратника **Ф. Е. Дзержинського** **Софії Сигизмундівни Дзержинської** «В годы великих боев» (М., «Мысль», 1975) написані з залученням багатого документального матеріалу. Вони відтворюють яскраві сторінки з історії польського і російського революційного руху. Це цінний пам'ятник життя і діяльності двох революціонерів — **Ф. Е. Дзержинського** і **С. С. Дзержинської**.

З великим інтересом читаються сторінки книжки **А. Ф. Хацькевича** «Солдат великих боев» (Минск, «Наука і техника», 1970), що розкривають красу і моральний світ цієї кришталевочистої, виключно трудолю-

бивої, скромної, прямої, чесної, принципової, непримиреної до будь-яких недоліків і в той же час надзвичайно душевної і щирої людини, цілком відданої справі комунізму.

Життю і діяльності **Ф. Е. Дзержинського** також присвячені книжки **А. В. Тишкова** (М., «Молодая гвардия», 1976) та **Н. І. Зубова** (М., Политиздат, 1971) за однойменною назвою «Дзержинский».

Про **Фелікса Едмундовича** написані повісті і романи. В серії «Полум'яні революціонери» вийшла повість **Ю. М. Королькова** «Фелікс — значит счастливый» (М., Политиздат, 1974). Роман **А. Марченка** «Третью не дано» (М., Воениздат, 1977) розповідає про **Дзержинського** — чекіста.

О. НОТКІНА.

Навчальному процесу — наукову основу

Діяльність вищої школи складна і багатогранна. І не дивно, що проблемами навчання і виховання спеціаліста займаються і соціологи, і психологи, і фахівці технічних наук, і педагоги.

Але кожна з названих наук має свій аспект дослідження і не може підмінити інші науки. На жаль, в практиці щось подібне буває дуже часто. І головна помилка полягає в тому, що педагогіку вищої школи розглядають не як науку про всебічне формування спеціаліста, а зводять її функції до розв'язання вузьких технічних та організаційних питань. Педагогіка рахується як техніка і методика. А від цього вона втрачає характер науки і не може дати практиці наукової допомоги.

Кафедра педагогіки Одеського університету вже повністю перейшла на дослідження проблеми педагогіки вищої школи. І ми вважаємо, що головне наше завдання полягає не в тому, щоб когось підмінювати і займатись дріб'язковими справами, які не потребують ніякої науки, а досліджувати глибинні процеси комуністичного формування спеціаліста, виявити об'єктивні закономірності і давати прак-

тичні науково обгрунтовані педагогічні рекомендації.

Ми обрали єдину комплексну тему — «Формування спеціаліста через навчальний процес і наукову роботу студентів». Окремі аспекти теми (підтеми) виконуються у співдружності з іншими вузами. Це дуже добре, бо дає можливість вести дослідження і співставляти наслідки, добуті у різних умовах. Але кафедра має тепер єдиний для всіх членів кафедри напрям, а дослідження проводиться так, щоб у комплексі розкривати закономірності формування головних (провідних) якостей ідеології молодого спеціаліста.

Створена при кафедрі дослідна лабораторія на громадських засадах. Такі аспекти комплексної кафедральної теми, як формування ідейно-політичної зрілості і громадської активності студентів через навчальний процес є предметом дослідження в цій лабораторії. Лабораторія працює у співдружності з відповідною лабораторією Московського університету. Нещодавно проведено першу Всесоюзну наукову конференцію.

Кафедра з досліджуваної проблеми має друковані матеріали загального характеру, як

наприклад, «Науково-педагогічні основи виховної роботи у вищій школі», «Методи навчання і виховання у вищій школі», «Дидактичні основи навчального процесу у вищій школі», а також різні рекомендації — «Програма комуністичного виховання студентів на весь період навчання», «Методи навчання і формування спеціаліста у вищій школі» та інші документи і матеріали.

За дорученням Мінвузу УРСР підготовлено кілька рекомендацій з питань керівництва самостійною роботою студентів тощо.

Зупинимось на деяких конкретних наслідках наших досліджень.

Усіх зараз хвилює питання самостійної роботи студентів і поточної атестації. Що дала атестація і як вона впливає на якість знань студентів? Успішність в університеті зростає, але чи не за рахунок зниження вимог до студентів?

Щоб відповісти на ці питання наша кафедра, за дорученням Мінвузу УРСР, почала це питання досліджувати.

І ось перші наслідки. Було проведено опитування на кількох факультетах. Питалось, як, на думку студентів, змінилась вимогливість до студентів після введення поточної атестації:

знизилась, залишилась без змін, частково зросла, сильно зросла?

Відповіді розподілились так: 41% — частково зросла, 33% — залишилась без змін, 14% — сильно зросла, 12% — знизилась. На окремих факультетах 75% відповіли, що вимогливість зросла (укр. відділення філологічного факультету), і 60% на IV курсі геолого-географічного факультету.

Ці матеріали свідчать, що методика поточного обліку і критерії оцінок на кафедрах і факультетах суттєво відрізняються і не дають нам рівнозначних відомостей про знання студентів.

Друге питання було таке: Як змінився характер вимог до оцінок знань студентів: стали більше вимагати глибини знань чи більше тепер вимагають запам'ятовування формальних знань?

На це питання відповіді розподілились так: 47% відповіли, що тепер більше перевіряють знання деталей, дрібниць, а не глибину розуміння. На фізичному факультеті (IV курс) було 63% таких відповідей, на філологічному (російське відділення, IV курс) 50%. І тільки 29% написали чітко, що більше стали вимагати розу-

міння матеріалу. Найвищий процент таких відповідей був на українському відділі філологічного факультету (72) і на біологічному факультеті (63%).

Далі буде проведено контрольні роботи з питань, що були предметом чергової атестації, щоб можна було порівняти оцінки атестації і контрольних робіт. І інші методи будуть використані. Але вже зараз можна сказати, що найбільш важливою проблемою удосконалення поточного контролю і атестації є: 1) **Удосконалення методики** перевірки знань. Обирати такі методи і прийоми, щоб спонукати студентів не тільки працювати систематично, але й уникати зубрячки, заглиблюватися у теорію, усвідомлювати методологію науки, виявляти творчу самостійність. 2) **Опрацювати єдині оптимальні критерії** оцінок. Основою для цього є нещодавно запропоновані загальні критерії Мінвузу СРСР. Кожна кафедра має розробити критерії, відповідні до особливостей свого профілю.

Загальна організація цієї справи має проводитись університетською науково-методичною радою і факультетськими радами. Кафедра педагогіки надасть відповідну наукову допомогу.

І. КОБИЛЯЦЬКИЙ, професор, завідувачий кафедрою педагогіки.

СПАДКОЄМЦІ СПОРТИВНИХ ТРАДИЦІЙ

◆ Олена Антонюк.

◆ Ніна Гнілозуб.

◆ Майбутні фізики.

Свято першокурсників, що розпочалося біля головного корпусу університету 31 серпня, у минулу неділю перенеслося в спортивно-оздоровчий табір університету «Чорноморка».

За традицією, з морського вокзалу до села Чорноморка добиралися морем. За годину п'ять невеликих теплоходів доставили гомінних першокурсників до місця призначення.

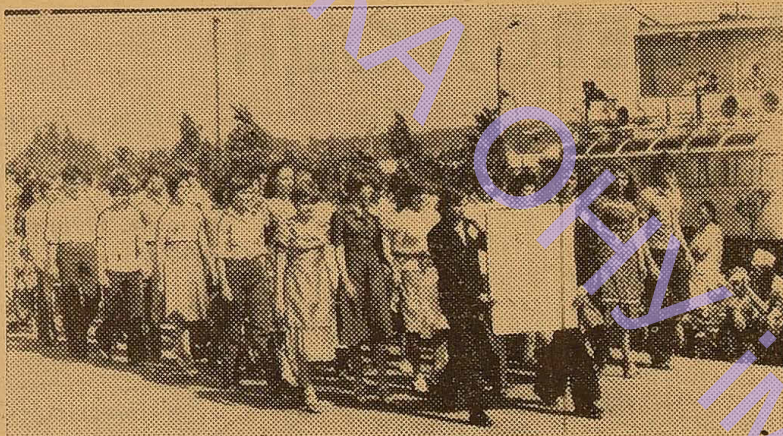
О 12.00 розпочалося велике спортивне свято. Факультетські колони вишикувалися на майданчику. Завідувач кафедри фізвиховання Л. В. Маліков доповідає ректорові університету професору В. В. Сердюку про готовність до проведення свята. У своєму короткому вітальному слові ректор розповідає про багаті спортивні традиції нашого вузу, висловлює впевненість, що молоде поповнення університетської сім'ї теж буде по-справжньому захоплюватися спортом, порадує колектив спортивними досягненнями.

Від імені першокурсників виступила студентка філфаку Олена Антонюк. Звернення першокурсників Одеського державного університету до всіх студентів перших курсів міста зачитав майбутній історик Олег Агафонов. За традицією в скляну пляшку закупорюється звернення до студентів ОДУ 2077 року. Послання це кидається у море. А тим часом представники всіх факультетів запалюють «малий олімпійський вогонь» — символ вірності спортивним традиціям Одеського університету, символ спортивного щастя.

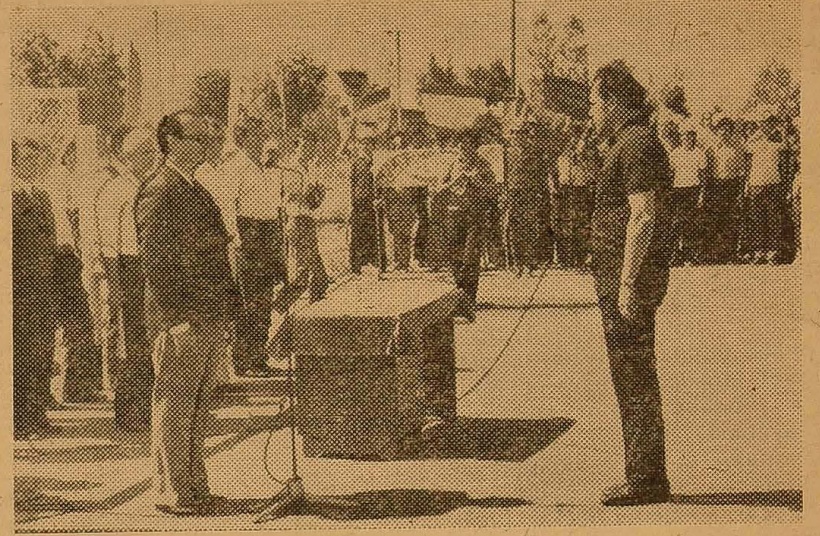
Випробувати його, спортивне щастя, мали можливість в той день усі бажаючі. Навіть у змаганнях зі своїми викладачами. Адже одна з команд, яка виступала у першості з мініфутболу, складалася з колишніх футболістів-любителів, а нині викладачів і співробітників університету...

Скрізь — на волейбольному і баскетбольному майданчиках, на футбольному полі і на «трибунах» болільників — панувало пожвавлення, здоровий азарт, а перемогала у всіх посидинках Дружба!

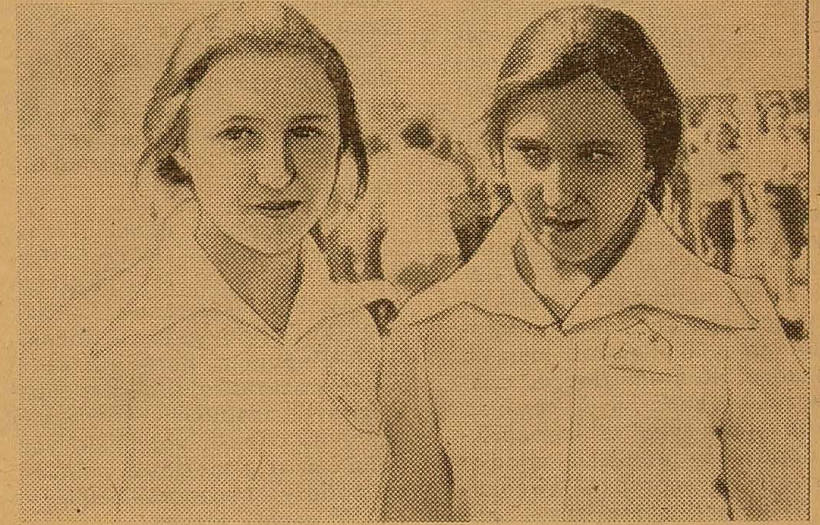
Фото В. Чуруна.

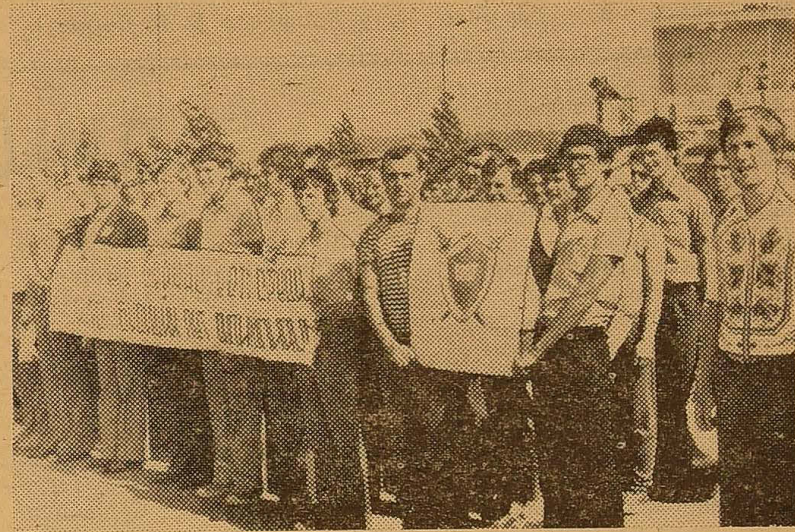
◆ Майбутні геологи і географи.

◆ До свята готові!

◆ Сестри-спортсменки Галина і Олена Мар'яненко.

◆ Майбутні юристи.

Літературно-мистецький випуск

ОЛЕНА БЕРЕЗОВСЬКА

Олена Березовська щойно стала студенткою першого курсу філфаку. До університету закінчила Приморську СШ, що у Білгород-Дністровському районі. В Одеському професійно-технічному училищі № 2 набула професії токаря. Вірші пише давно. До редакції принесла зошит, з якого ми вибрали дві поезії. Пропонуємо їх вашій увазі.

С ЧЕГО НАЧИНАЄТЬСЯ ДЕНЬ.

День начинается с первой детали, с первой резной завитушечки стали, с первого звона веселых трамваев, с первой улыбки, что мы встречаем, с первого слова написанной строчки, с первой дождинки на первом листочке, с первой любви и заветного слова, с лучшей минуты, что я испытала... День начинается просто... с начала..

ПОКЛИК

Бува, до мене прийдуть уві сні, чарівні і нечувані пісні, що їх складає серце в світлу мить. В моїй душі та пісня зазвучить, Як перший весняний дзвінкий ручай і скаже: «У дорогу вирушай! Іди туди, де в мріях ти була, Примножуй те, що в праці здобула, Щоб стать Людиною, щоб недаремно ти ішла вперед до світлої мети». І я їду за покликом отим.

АНАТОЛІЙ МИХАЙЛЕНКО

Ім'я п'ятикурсника філологічного факультету Анатолія Михайленка відоме читачам нашої газети. Сьогодні ми друкуємо вірші з добірки, яка на початку наступного року побачить світ у збірникові молодих поетів, що готується у видавництва «Маяк».

Как резкий поворот сюжета. Как смена действующих лиц. Осталось нынешнего лета Последних несколько

страниц.
Едва ли осознать успели,
Привычен нашей мысли ход.
А лето сорвалось,
как спелый,
На землю падающий плод.
* * *
Холода — и листва, как из жести.
Винограда стеклянную
Я срываю замедленным
И беру, драгоценную,
Безупречность тугих
Затаенная сила внутри.
Красота и полезное рядом —
Дети солнца и дети земли.
Так всегда, по законам
Совершенства приметы
То, что станет кому-то
Не лишается прав красоты.
Создавая прекрасное сами,
При посредстве резца иль
Надо помнить: учились
У природы всему мастера.

С. Я. КОГАН

Пішов з життя один з найстаріших співробітників університету, доцент кафедри філософії Самуїл Якович Коган.

Активний учасник революційного руху на півдні України, політпрацівник легендарної І кінної армії Будьонного, він пройшов нелегку життєву школу, перш ніж стати викладачем філософії. З 1939 по 1969 рік працював на кафедрі філософії Одеського університету, багато зробивши для створення цієї кафедри її розвитку.

Людина великої ерудиції і широкої філософської і загальної культури, Самуїл Якович читав в університеті курси діалектичного матеріалізму, історії філософії, а також курс загального мовознавства на філологічному факультеті. Це був блискучий педагог і лектор. Всі, хто слухав його, одностайно відзначають змістовну глибину, ясність і переконаність, з якою він викладав найскладніші теоретичні філософські проблеми.

При широті своїх загальнофілософських наукових інтересів він особливо глибоко займався проблемами мови в історії філософії.

Фундаментальна монографія «Проблеми мови в домарксистській історії філософії» відзначається оригінальністю підходу, глибиною змісту і марксистсько-ленінською партійністю.

Багато сил віддав він громадській роботі, беручи активну участь в пропаганді ідей марксистсько-ленінської філософії серед трудящих міста Одеси та Одеської області.

С. Я. Коган був принциповим комуністом, чесною, чуйною людиною. Він користувався заслуженою повагою як спеціаліст і людина серед співробітників університету, студентів.

Пам'ять про нього збережеться в серцях тих, хто його знав.

ГРУПА ТОВАРИШІВ.